

Sygn. akt XP 606/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2018 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia Wydział X Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Chlipała-Kozioł

Protokolant: Katarzyna Kunik

po rozpoznaniu w dniu 21.02.2018 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa: **J. R.**

przeciwko : (...) **we W.**

o sprostowanie świadectwa pracy

I. powództwo oddala;

II. odstępuje od obciążenia powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesowych;

III. nieuiszczone koszty sądowe zalicza na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

Powódka J. R. pozwem z 20 września 2017 r. (data prezentaty), skierowanym przeciwko (...)we W., wniosła o sprostowanie świadectwa pracy z dnia 31 sierpnia 2017 r. przez uwzględnienie jej zatrudnienia w pracowni endoskopii w latach 1995-2017, jako pracy w warunkach szkodliwych, ze szczególnym narażeniem zdrowia z uwagi na na promieniowanie jonizujące.

Uzasadniając swoje żądania powódka podniosła, że asystowała przy badaniach rentgenowskich w bezpośrednim kontakcie z chorymi leżącymi na stole radiologicznym, w związku z czym stała w polu narażonym na promieniowanie jonizujące, o czym oświadczy fakt korzystania z indywidualnych środków ochrony radiologicznej oraz dozymetrów. Zaznaczyła, że w ramach okresowych kontroli stwierdzono otrzymywanie przez pracowników podwyższonych dawek promieniowania. Świadczy o tym również fakt wypisania przez inspektora bhp z jakimi czynnikami mają do czynienia pracując na tym stanowisku, tj.: pole elektromagnetyczne, promieniowanie jonizujące, czynniki biologiczne (k. 3).

Odpowiadając na pozew strona pozwana (...)we W. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki zwrotu kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie strona pozwana podniosła, że wykonywanie przez powódkę pracy na wskazanym przez nią stanowisku i warunkach, nie ma wpływu na ustalenie jej uprawnień pracowniczych ani uprawnień z ubezpieczenia społecznego. Zgodnie z ustawą o emeryturach pomostowych, prawo do tej emerytury przysługuje między innymi pracownikowi, który przed 1 stycznia 1999 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub pracę w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zaś po 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych. Ustawa o emeryturach i rentach z FUS znajduje zastosowanie do osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r., powódka urodziła się zaś w 1964 r. W związku z tym informacje, których wpisania domaga

się powódka, nie mają wpływu na ustalenie uprawnień pracowniczych oraz z uprawnień powódki ubezpieczenia społecznego, a w rezultacie nie stanowią informacji obligatoryjnie zamieszczanych w świadectwie pracy. Pozwany wskazał, że w powyższym zakresie była prowadzona kontrola PIP, która nie wykazała żadnych nieprawidłowości. Pozwany podkreślił również, że zdaniem pracodawcy praca wykonywana przez powódkę w pracowni endoskopii nie była pracą w warunkach szczególnych ani o szczególnym charakterze.

Jednocześnie strona pozwana wskazała, że (...) we W. został połączony z (...) we W. przez przejęcie (...)we W. przez (...)we W. (k. 20-23).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

Powódka J. R. była zatrudniona w (...)we W. od 3 września 1984 r., na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy. Do 31 grudnia 1994 r. była zatrudniona na stanowisku pielęgniarki, a od 1 stycznia 1995 r. na stanowisku starszej pielęgniarki.

Z dniem 1 kwietnia 1995 r. zostało zmienione miejsce pracy powódki z Oddziału(...) na Pracownię Endoskopii.

W czasie zatrudnienia powódki w Pracowni Endoskopii, przechodziła ona badania okresowe ze wskazaniem, że na stanowisku pracy występują zagrożenia między innymi w postaci: czynników biologicznych, pola elektromagnetycznego, promieniowania jonizującego.

Zaświadczeniem lekarskim z 16 lutego 2001 r. powódka została dopuszczona do pracy na zajmowanym stanowisku z przeciwwskazaniem pracy w narażeniu na promieniowanie jonizujące.

Z dniem 6 marca 2001 r. strona pozwana zabroniła powódce asystować w badaniach i zabiegach endoskopowych z wykorzystaniem badań RTG.

Zaświadczeniem lekarskim z 14 lutego 2003 r. powódka została dopuszczona do pracy na zajmowanym stanowisku bez żadnych przeciwwskazań.

W związku z rozwiązaniem stosunku pracy, 31 sierpnia 2017 r. strona pozwana wystawiła powódce świadectwo pracy. W pkt 3 świadectwa pracy, strona pozwana wskazała zajmowane przez nią w okresie zatrudnienia stanowiska. Natomiast w pkt 11 świadectwa pracy, dotyczącym wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, został zawarty zapis „nie dotyczy”.

Pismem z 6 września 2017 r. powódka zwróciła się do strony pozwanej o uwzględnienie w świadectwie pracy jej zatrudnienia w Pracowni Endoskopii w latach 1995-2017. Dodatkowo praca w pracowni była wykonywana w warunkach szkodliwych ze szczególnym narażeniem zdrowia na promieniowanie jonizujące.

Pismem z 15 września 2017 r., strona pozwana poinformowała powódkę, że prace pielęgniarek zatrudnionych w pracowni endoskopii nie zostały zakwalifikowane do prac o szczególnym charakterze, dlatego wystawione świadectwo pracy nie uwzględnia pracy w szczególnych warunkach.

Dowód: Okoliczności bezsporne, a nadto dowody z dokumentów w aktach osobowych powódki oraz aktach sprawy – karta 4-13, 34-49, 55-66.

Sąd Rejonowy zważył co następuje.

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 97 § 2 k.p., w świadectwie pracy należy podać informacje dotyczące okresu i rodzaju wykonywanej pracy, zajmowanych stanowisk, trybu rozwiązania albo okoliczności wygaśnięcia stosunku pracy, a także inne informacje niezbędne do ustalenia uprawnień pracowniczych i uprawnień z ubezpieczenia społecznego. Ponadto, zamieszcza się w nim wzmiankę o zajęciu wynagrodzenia za pracę w myśl przepisów o postępowaniu egzekucyjnym. Na żądanie

pracownika w świadectwie pracy należy podać także informację o wysokości i składnikach wynagrodzenia oraz o uzyskanych kwalifikacjach.

Szczegóły treści świadectwa pracy określa rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 grudnia 2016 r. w sprawie świadectwa pracy (Dz. U. z 2017 r., poz. 1044), zwane dalej rozporządzeniem, wydane na podstawie art. 97 § 4 k.p.

Zgodnie z art. 97 § 2¹ k.p., pracownik może w ciągu 7 dni od otrzymania świadectwa pracy wystąpić z wnioskiem do pracodawcy o sprostowanie świadectwa. W razie nieuwzględnienia wniosku pracownikowi przysługuje, w ciągu 7 dni od zawiadomienia o odmowie sprostowania świadectwa pracy, prawo wystąpienia z żądaniem jego sprostowania do sądu pracy.

Analiza treści powyższego przepisu wskazuje na dwuetapowość trybu w sprawie sprostowania świadectwa pracy. Czynnością jaką pracownik winien podjąć w pierwszej kolejności jest złożenie w terminie 7 dni od otrzymania świadectwa pracy, wniosku do pracodawcy o jego sprostowanie. Jeżeli pracodawca uwzględni wniosek pracownika i sprostuje świadectwo pracy zgodnie z wnioskiem, wówczas zamyka się postępowanie w sprawie sprostowania świadectwa pracy. Natomiast jeżeli pracodawca odmówi pracownikowi sprostowania świadectwa pracy, wówczas dopiero otwiera się dla niego możliwość sądowego dochodzenia żądania sprostowania świadectwa pracy. Z ustaleń faktycznych wynika, że powódka dochowała przewidzianego trybu.

Wysunięte przez powódkę żądanie sprostowania świadectwa pracy w pkt 11, dotyczące zamieszczenia w nim adnotacji o pracy w warunkach szczególnych, było w ocenie Sądu Rejonowego nieuzasadnione.

Należy podkreślić, że świadectwo pracy jest jedynie oświadczeniem wiedzy pracodawcy na temat stosunku pracy danego pracownika, które może zostać sprostowane w zakresie w jakim nie spełnia wymogów określonych w rozporządzeniu, tj. zawiera nieprawdziwe lub niepełne informacje. Tymczasem, według wiedzy pracodawcy i przyjętego przez pracodawcę sposobu interpretacji przepisów dotyczących kwalifikowania określonych rodzajów pracy jako prace wykonywane w szczególnych warunkach, praca wykonywana przez powódkę do takich nie należała.

Należy podkreślić, że świadectwo pracy nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 k.p.c. (nawet wtedy, gdy zostaje wydane przez urząd administracji państwowej) – por. wyr. Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 1991 r., sygn. akt I PR 422/90, Legalis oraz wyr. Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 19 listopada 2013 r., sygn. akt III AUa 241/13, Legalis .

Dokument ten sam przez się nie tworzy praw podmiotowych ani ich nie pozbawia. Nie ma więc cech wyłączności w zakresie dowodowym w postępowaniu o realizację tych praw (uzasadnienie uchw. Sądu Najwyższego z dnia 28 września 1990 r., sygn. akt III PZP 15/90, OSNC 1991, Nr 4, poz. 45). Dowód przeciwko stwierdzeniom czy brakowi stwierdzeń w świadectwie pracy jako dokumencie, w ramach postępowania o konkretne roszczenie może być przeprowadzony w każdym czasie, także po upływie terminów z art. 97 § 2¹ k.p. (por. wyr. Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 1996 r., sygn. akt I PRN 40/96, Prok. i Pr. 1996, Nr 10, s. 58). Także brak stwierdzenia w świadectwie pracy, że praca wykonywana była w szczególnych warunkach, nie stanowi przeszkody w udowodnieniu tego faktu innymi dowodami (por. wyr. Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 1999 r., sygn. akt II UKN 619/98 – publ. portal orzeczeń SN).

Powyzsze oznacza, że oddalenie powództwa w zakresie sprostowania świadectwa pracy, w którego treści nie znajduje się wskazanie, że powódka wykonywał pracę w szczególnych warunkach, nie pozbawia jej możliwości wykazania pracy w takich warunkach w innych postępowaniach, w tym także przed organem rentowym, za pomocą innych środków dowodowych (np. innych dokumentów czy zeznań świadków), co może nastąpić w sprawach o konkretne roszczenia, których zasadność zależy od oceny, czy wykonywana przez powódkę praca należała do pracy w warunkach szczególnych.

Podkreślenia również wymaga, że roszczenie o sprostowanie świadectwa pracy nie ma na celu ustalania okoliczności spornych między stronami ani ocennych. W przypadku żądania wydania świadectwa pracy, istotą sporu jest

wykonanie obowiązku wynikającego ze stosunku pracy, którego istnienie nie jest sporne. Tym różni się takie roszczenie od powództwa o ustalenie (189 k.p.c.), w którym istota sporu polega na stwierdzeniu istnienia stosunku pracy (wyrok SN z 20.08.2001 r., I PKN 594/00). Analogicznie należy potraktować żądanie sprostowania świadectwa pracy przez wpisanie do świadectwa okoliczności, które między stronami są sporne – jak w niniejszej sprawie kwestia, czy praca powódki była pracą w warunkach szczególnych. Nie temu służy bowiem postępowanie o sprostowanie świadectwa pracy. W postępowaniu o sprostowanie świadectwa pracy Sąd może korygować błędy, nie ustala jednak okoliczności spornych między stronami.

Do ustalenia okoliczności spornych służy co do zasady powództwo o ustalenie, oparte na art. 189 k.p.c., przy czym skuteczne wytoczenie takiego powództwa wymaga wykazania interesu prawnego. Na gruncie sporów o to, czy praca w danym okresie była pracą w warunkach szczególnych wskazać wykształciła się linia orzecnicza, zgodnie z którą w przypadku, gdy od uznania pracy w danym okresie za pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnych charakterze zależą konkretne uprawnienia pracownika, to w sytuacji sporu z pracodawcą co do zakwalifikowania pracy w danym okresie jako pracy w warunkach szczególnych, pracownik winien przede wszystkim dowodzić swoich racji w sprawie o konkretne roszczenia (w szczególności przed ZUS). Co do zasady nie przysługuje bowiem pracownikowi roszczenie o ustalenie wykonywania pracy w warunkach szczególnych – w sprawach o ustalenie należy wykazać interes prawny, przy czym interes ten nie może polegać jedynie na gromadzeniu dowodów na potrzeby innego postępowania (sądowego, przed organem rentowym) (por. wyrok SO w Gliwicach z 28.05.2015 r., VIII Pa 17/15).

Z powyższego wynika, że powódka nie może domagać się sprostowania świadectwa przez wpisanie, że jej praca w danym okresie była pracą w warunkach szczególnych w sytuacji, gdy pracodawca pracy tej tak nie kwalifikował, ocena charakteru pracy jest sporna, a wydane powódce świadectwo jest zgodne z wiedzą pracodawcy. Co więcej – powódka nie byłaby również uprawniona do ustalenia tej kwestii w drodze powództwa służącego do ustalania istnienia praw i stosunków prawnych, które są między stronami sporne (powództwa o ustalenie), chyba, że wykazałaby istnienie interesu prawnego w żądaniu takiego ustalenia i nie byłby to interes polegający na gromadzeniu dowodów na potrzeby innych postępowań. Właściwą drogą do ustalenia tych okoliczności jest podnoszenie ich w sprawach dotyczących konkretnych roszczeń, których przyznanie zależy od zakwalifikowania pracy jako wykonywanej w szczególnych warunkach lub nie. Podkreślenia wymaga również, że niewskazanie przez pracodawcę, że powódka wykonywała pracę w szczególnych warunkach, jak również nieuwzględnienie powództwa w niniejszej sprawie, w żadnym razie nie zamyka powódce możliwości dowodzenia, iż wykonywała pracę w warunkach szczególnych lub w szczególnych charakterze w innych postępowaniach. Na takim stanowisku stanął również Sąd Okręgowy we Wrocławiu w wyroku z dnia 19.04.2017 r. (X P 918/15).

Na marginesie można tylko dodać, że jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego, czemu powódka nie przeczy, w okresie od 6 marca 2001 r. do 14 lutego 2003 r., została odsunięta od asystowania w badaniach i zabiegach endoskopowych z wykorzystaniem badań RTG. W tym czasie nie wykonywała więc pracy w narażeniu na promieniowanie jonizujące.

Nie znajduje również uzasadnienia żądanie powódki dotyczące umieszczenia w świadectwie pracy adnotacji, że wykonywała pracę w pracowni endoskopii. Zgodnie ze wzorem świadectwa pracy będącego załącznikiem do rozporządzenia, w pkt. 3 należy odnotować rodzaj wykonywanej pracy lub zajmowane stanowisko lub pełnione funkcje. Strona pozwana wywiązała się w sposób właściwy z ciążącego na niej obowiązku wskazując zajmowane przez powódkę stanowiska pracy w okresie jej zatrudnienia. Należy wskazać, że rozporządzenie wymienia niejako trzy formy wskazania przez pracodawcę okresu zatrudnienia. Wybranie jednej z nich, np. stanowiska pracy, wyklucza jednocześnie konieczność powoływania kolejnych form, tj. określania rodzaju wykonywanej pracy, czy też pełnionych funkcji. W pkt. tym nie określa się też gdzie pracownik wykonywał swoją pracę (w jakim dziale, komórce zakładu pracy itp.). Z punktu widzenia treści świadectwa pracy są to informacje nieistotne i pracownik nie ma żadnego interesu w ich odnotowaniu. W przeciwnym razie znalazłoby to wprost odzwierciedlenie we wzorze świadectwa pracy. Podkreślenia wymaga również, że powołane wyżej rozporządzenie nie może być interpretowane w sposób rozszerzający (tak również Sąd Okręgowy we Wrocławiu w wyroku z dnia 19.04.2017 r., X P 918/15). Przyznać należy rację pełnomocnikowi strony pozwanej, że w przypadku poszukiwania przez powódkę ewentualnej nowej pracy, może ona przedstawić w

CV, wskazując swoje doświadczenie zawodowe, że pracowała jako starsza pielęgniarka w pracownik endoskopii i do jej zakresu obowiązków należały takie, a nie inne czynności.

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o zaofiarowane przez strony dowody z dokumentów, które zostały sporządzone w przewidzianej formie, a ich autentyczność i wiarygodność nie została skutecznie zakwestionowana przez strony.

Sąd Rejonowy oddalił wniosek strony pozwanej o zobowiązanie Państwowej Inspekcji Pracy we W. o przedłożenie akt postępowania kontrolnego (...), jako zbędny dla rozstrzygnięcia sprawy, mając na uwadze, że strona pozwana załączyła do odpowiedzi na pozew uwierzytelnioną kserokopię protokołu z tego postępowania.

Jako nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy, Sąd oddalił również dowody z przesłuchania świadków: B. K. oraz K. P.. Formalny przebieg zatrudnienia powódki wynika z załączonych do sprawy akt osobowych. Ewentualna wiedza świadka na temat faktycznych warunków pracy powódki była zaś nieistotna dla rozstrzygnięcia.

Do ustalenia okoliczności istotnych dla sprawy nie zmierzałoby również przesłuchanie świadka K. P.. Jako pracownik PIP, świadek przeprowadzał kontrolę strony pozwanej i dokonane przez niego ustalenia oraz spostrzeżenia zostały zawarte w protokole z kontroli.

Przeprowadzenie zawnioskowanych przez stronę pozwaną dowodów nie prowadziłyby zatem do ustalenia okoliczności istotnych dla sprawy i skutkowałoby wyłącznie niepotrzebnym przedłużeniem procesu, dlatego nie zasługiwały na uwzględnienie.

Z powyższych względów, Sąd w pkt I sentencji wyroku oddalił powództwo.

Orzeczenie o kosztach jak w pkt II sentencji wyroku, Sąd wydał w oparciu o art. 102 k.p.c., odstępując od ogólnej zasady wynikającej z art. 98 k.p.c. Zgodnie z art. 102 k.p.c., w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Ustawodawca nie precyzuje, co rozumieć należy przez „szczególnie uzasadniony” wypadek, pozostawiając to ocenie Sądu, który winien wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy, tak związane z jej przebiegiem, jak i treścią i charakterem żądania oraz sytuacją osobistą i majątkową stron. W orzecznictwie przyjmuje się, że „szczególnie uzasadniony wypadek” w rozumieniu art. 102 k.p.c. może zająć w szczególności, gdy z uzasadnionych względów powód mógł być subiektywnie przekonany o zasadności swego roszczenia (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 20.12.1979 r., III PR 78/79, OSP 1980/11/196, wyroku z 25.02.1975 r., II PR 302/74, Lex nr 7664 lub postanowienia z 7.01.1982 r., II CZ 191/81, Lex nr 8389).

Odstępując od obciążania powódki kosztami zastępstwa procesowego poniesionego przez stronę pozwaną, Sąd miał na uwadze znaczną dysproporcję stron w zakresie możliwości finansowych. Ponadto, Sąd wziął pod uwagę również to, że oddalenie niniejszego powództwa nie przesądza o tym, czy w spornym okresie praca powódki była pracą w warunkach szczególnych. Tryb sprostowania świadectwa pracy, nie jest jednak do ustalania tej okoliczności właściwy.

W punkcie III sentencji wyroku nieuiszczonymi kosztami sądowymi w postaci opłaty od pozwu, Sąd na podstawie art. 113 ust. 1 w zw. z art. 100 ust. 1, art. 96 ust. 1 pkt 4, art. 35 pkt 1 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 623 ze zm.) obciążył Skarb Państwa, mając na uwadze, że zgodnie z dyspozycją art. 98 k.p.c. nie było podstaw do obciążenia tymi kosztami strony wygrywającej sprawę – w niniejszej sprawie strony pozwanej – natomiast powódka, która przegrała proces, była zwolniona od kosztów sądowych z mocy ustawy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.